

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 3

Fylke: Buskerud

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Norderhov

Emne: Brynet

Bygdelag: Kjerkebygda.

Oppskr. av: Jan Berggrav

Gard: Sandsæter

(adresse): Ob.Rodes v.97, Nrdstr.h.

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
Etter bonde Alfred Sandsæter, 70 år, Norderhov.

SVAR

1. Vi har ikke noe anna ord for bryne. Vi sier å bryne eller å stryke ljåen (det er bare ljåen som "strykes", andre ting brynes).
2. Nå bruker de mest støpte bryner, men de av naturstein er best. Naturlig brynestein fins ikke i bygda, jeg veit ikke hvor vi fikk den fra.
3. Alle redskaper blir først slipt på rund slipestein og etterpå kvasset med bryne.
4. Nei, jeg har ikke hørt om slikt.
5. Nei, noen slik ikke rund stein som lå stille har jeg ikke hørt om. Slipesteinen stod heime, det har den alltid gjort.
6. En bruker ljåen til den er så skjemt at den ikke kan brukes mer.
7. Når en skulle stryke ljåen, brukte en først ei strykestikke. Den var det sand og tjære på. Etterpå strøk en med brynet. Strykestikka har en med heimefra.
8. Folk tar ljåen av orvet når de sliper. Beste taket
9. får en når en legger den på bakken. Bruker en trestikke holder en ljåen i handa.
10. Vi brukte ikke noen kopp til brynet. Det hadde en i lomma.
13. Ja, en fukter brynet hva det enn er laga av. Vann, på brynet, og sand og tjære på trebrynet (strykestikka).
14. Vi sier brynestøv.
15. Ja, vi brukte brynestøvet mot ringorm. Jeg hadde ringorm en gang; og noen sa jeg skulle smøre fett på. men da ble det bare verre. Han Fredrik Løkka (husmann ei tid under Sandsæter, f.ca. 1840) sa jeg skulle bruke brynestøv, og det var et godt råd.
- 16 - 20. Nei.